

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับจังหวัดสระแก้วด้านการพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคม ระหว่างปี 2555-2565*
SYNTHESIS OF RESEARCH ON SA KAEO PROVINCE REGARDING
ECONOMIC AND SOCIAL DEVELOPMENT BETWEEN 2012-2022

เหอ ลี่ผิง

Lipeng He

อาจารย์คณะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยไป่เซ่อ, ประเทศจีน

นิสิตปริญญาเอก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ประเทศไทย

Teacher, School of Foreigner Language, Baise University, China

มนตรี วิวัฒน์สุข

Montree Wiwasukh

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ประเทศไทย

Faculty of Humanities and Social Sciences Burapha University, Thailand

E-mail: montree.wi@go.buu.ac.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อ 1) สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับจังหวัดสระแก้วด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้ว ระหว่างปี 2555 - 2565 2) ประเมินและกำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้ว เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ด้วยวิธีการศึกษาเชิงเอกสารและสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ ผลการศึกษาพบว่า 1. งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดสระแก้วมีทั้งหมด 188 รายการ ครอบคลุมแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ศักยภาพในการพัฒนาตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม 94 รายการ 2) การเกษตรและสินค้าการเกษตร 14 รายการ 3) การท่องเที่ยว 11 รายการ 4) โครงสร้างพื้นฐานและการบริหารจัดการ 53 รายการ

---

* Received 7 May 2023; Revised 21 October 2023; Accepted 24 October 2023

และ 5) ความมั่นคง 16 รายการ 2. แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ มี 3 แนวทาง ได้แก่ 1) การพัฒนาเกษตรกรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร 2) การพัฒนาการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวและรูปแบบการท่องเที่ยว 3) การพัฒนาการคมนาคมขนส่ง เขตเศรษฐกิจพิเศษ การค้า การลงทุน การพัฒนาการบริหารจัดการองค์การภาครัฐเกี่ยวกับการเงินและระบบแรงงานต่างด้าว ส่วนแนวทางการพัฒนาสังคมมี 2 แนวทาง ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเสริมสร้างจังหวัดสระแก้วให้เป็นเมืองแห่งความสุขโดยปลูกฝังให้ประชาชนเป็นคนดี สุขภาพดี คุณภาพชีวิตดี มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความรู้ และได้รับการบริการที่ได้มาตรฐาน 2) การเสริมสร้างความมั่นคงชายแดนจังหวัดสระแก้วควรประกอบด้วย การป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ การป้องกันการเล่นพนันของประชาชน การปฏิบัติงานของทหาร ตำรวจ และการให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการป้องกัน

คำสำคัญ: การสังเคราะห์งานวิจัย, จังหวัดสระแก้ว, การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

Abstract

The objectives of the research are to 1) synthesize research on Sa Kaeo province regarding economic and social development of the province between 2012 - 2022 2) evaluate and determine guidelines for economic and social development of the province. The data were collected and analyzed by using the documentary research approach and systematic synthesis. The results of the study found that: 1. Research on the economic and social development of Sa Kaeo Province has a total of 188 items, covering the province 5-year development plan (2023 - 2027), 5 issues, including: 1) potential for personal and social development and environment, 94 items, 2) agriculture and agricultural products, 14 items, 3) tourism, 11 items, 4) infrastructure and management, 53 items, and 5) security, 16 items. 2. There are three approaches to economic development: 1) development of farmer and agricultural products, 2) development of tourist participation and tourism patterns 3) development of transportation, special economic zone, trade, investment and marketing, the development of management of public organizations regarding finance and the

foreign labor system. For the guidelines of social development, there are 2 approaches: 1) developing the quality of life which meets the principles of sufficiency economy philosophy and strengthen Sa Kaeo province to be a city of happiness by cultivating citizens to be good people with good health, good quality of life, good environment, good knowledge, and receiving good service, 2) strengthening border security in the province with protection against new forms of threats, prevention of public gambling, operation of the military, police, and participation of local people in prevention.

Keywords: research synthesis, Sa Kaeo province, economic and social development

บทนำ

จังหวัดสระแก้วตั้งอยู่บริเวณชายแดนภาคตะวันออกของประเทศไทย มีอาณาเขตติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นระยะทางประมาณ 170 กิโลเมตร เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเส้นทาง การเดินทาง เส้นทางเคลื่อนย้ายประชากร เส้นทางติดต่อของราชอาณาจักรไทยและกัมพูชา มาตั้งแต่ปลายพุทธศตวรรษที่ 19 (ภารดี มหาขันธ์, 2555) ที่ตั้งของจังหวัดสระแก้วจึงมีความสำคัญทั้งเชิงยุทธศาสตร์และเศรษฐกิจและทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

งานวิจัยเชิงสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวกับจังหวัดสระแก้ว ระยะเวลา 10 ปี (พ.ศ. 2555 - 2565) มีทั้งหมด 357 รายการ กล่าวเฉพาะงานวิจัยที่สอดคล้องประเด็นของแผนพัฒนาจังหวัด สระแก้ว 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมมีทั้งหมด 188 รายการ ซึ่งควรได้รับการสังเคราะห์เป็นข้อสารสนเทศเพื่อให้สามารถนำมาเป็นแนวทางเชิงทฤษฎีและปฏิบัติหนุนเสริมแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้วเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและเสริมสร้างความพึงพอใจของประชาชน ยกกระดับคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นทั้งชาวไทยและแรงงานต่างด้าว ตลอดจนพัฒนาการบริหารจัดการและประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหาร ข้าราชการ บุคลากรและหน่วยงานภาครัฐ และเป็นแนวทางการเสริมสร้างความมั่นคงของเขตพื้นที่ ชายแดนที่จะส่งผลต่อการพัฒนาจังหวัดและประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับจังหวัดสระแก้วด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้ว ระหว่างปี 2555 - 2565
2. เพื่อประเมินและกำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้ว

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ขึ้นเก็บรวบรวมข้อมูล 1) รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจังหวัดสระแก้วด้านเศรษฐกิจและสังคมจากเว็บไซต์ tdc.thailis.or.th/tdc/ หรือ Thai Digital Collection (TDC) ซึ่งเป็นโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ไทยลิส, ThaiLIS - Thai Library Integrated System) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครอบคลุมแหล่งข้อมูล 171 แห่ง ได้แก่ สถาบันระดับอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน 155 แห่ง และหน่วยงานอื่น 16 แห่ง (มนตรี วิวาท์สุข และคณะ, 2563) 2) สืบค้นคำสำคัญ “จังหวัดสระแก้ว” จาก Advance search โดยใช้วิธีการสืบค้นชื่อเรื่องเฉพาะปีจัดทำเอกสารตัวเล่มระหว่างปี 2555 - 2565
2. ขึ้นการคัดเลือกงานวิจัย ผ่าน 5 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 คัดกรองหัวข้องานวิจัยที่กล่าวถึงจังหวัดสระแก้ว ได้ 391 รายการ ขั้นที่ 2 แบ่งงานวิจัยเป็นประภทวิทยาศาสตร์ 34 รายการ สังคมศาสตร์ 357 รายการ ขั้นที่ 3 คัดเลือกงานวิจัยด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ได้ 188 รายการ ขั้นที่ 4 แบ่งงานวิจัยเป็น 5 หมวดตาม 5 ประเด็นการพัฒนาของแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ขั้นที่ 5 แยกหมวดหมู่งานวิจัยตามเนื้อหาสำคัญ
3. ขึ้นวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแยกและจัดกลุ่มตาม 1) หัวข้อ และคำสำคัญ 2) วัตถุประสงค์ 3) ผลการศึกษา และ 4) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและปฏิบัติ
4. ขึ้นสังเคราะห์ข้อมูล 1) ทำบัญชีรายชื่อและบรรณิทัศน์ 2) จัดรายการงานวิจัยสังเคราะห์แนวทางพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้วจากงานวิจัยที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว และ 3) สร้างแผนผังองค์ความรู้
5. ขึ้นประเมินและกำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้ว 1) ประเมินข้อมูลที่แสดงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมสระแก้ว 2) กำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้ว 3) สรุป และรายงานผล

แผนภาพที่ 1 กระบวนการดำเนินงานวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับจังหวัดสระแก้วในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้ว

งานวิจัยที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้วมีทั้งหมด 188 รายการ จากการสังเคราะห์ พบว่างานวิจัยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) มีครบทั้ง 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ศักยภาพในการพัฒนาตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม 2) การเกษตรและสินค้าการเกษตร 3) การท่องเที่ยว 4) โครงสร้างพื้นฐานและการบริหารจัดการ และ 5) ความมั่นคง โดยได้ประเมินและกำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้วใน 5 มิติ ได้แก่ 1) การพัฒนาเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร 2) การพัฒนาการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว และรูปแบบการท่องเที่ยว 3) การพัฒนาการคมนาคมขนส่ง เขตเศรษฐกิจพิเศษ เศรษฐกิจการค้าการลงทุน และการตลาดซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาการบริหารจัดการองค์การภาครัฐเกี่ยวกับการเงินและระบบแรงงานต่างด้าว 4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และเสริมสร้างจังหวัดสระแก้วให้เป็นเมืองแห่งความสุขโดยปลูกฝังให้ประชาชนเป็นคนดี สุขภาพดี คุณภาพชีวิตดี มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความรู้ และได้รับการบริการที่ได้มาตรฐาน 5) การเสริมสร้างความมั่นคงชายแดนจังหวัดสระแก้วควรประกอบด้วย การป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ การป้องกันการเล่นพนัน การปฏิบัติงานของการทหารการตำรวจ และควรให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการป้องกัน ยกตัวอย่าง เช่น งานวิจัยเรื่องการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา

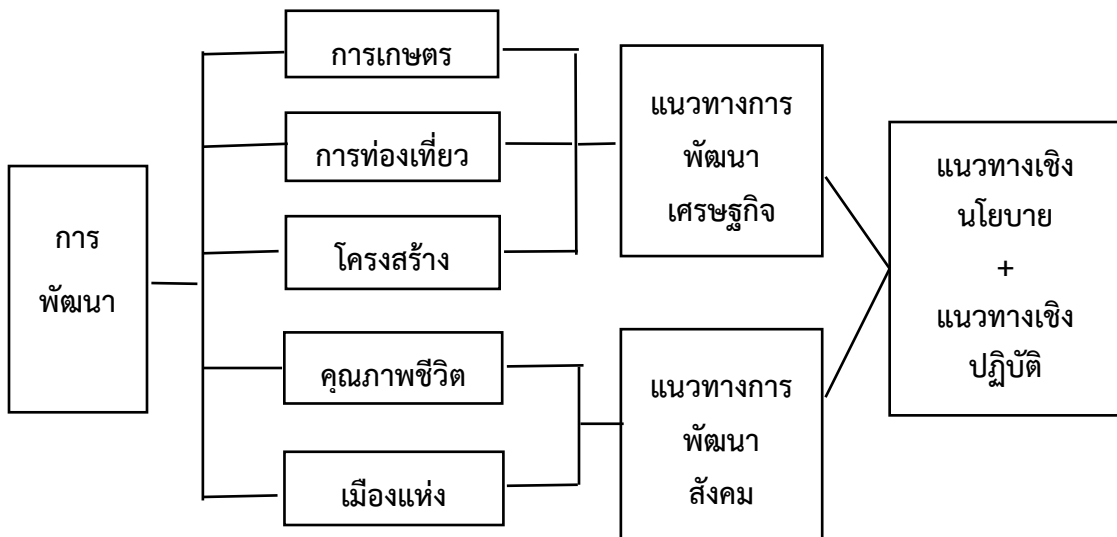
ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว (ปิยาณี กปิตถัย, 2562) และข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารจัดการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดสระแก้ว (ภานุมาศ ฉัตรพิทักษ์โชค, 2562)

ตารางที่ 1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้ว

ประเด็น	งานวิจัย	จำนวน
ศักยภาพในการพัฒนาตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม (94 รายการ)	1. ประชาชนดำรงชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	8
	2. ประชาชนเป็นคนดี	7
	3. ประชาชนสุขภาพดี	16
	4. ประชาชนคุณภาพชีวิตดี	5
	5. ประชาชนมีสิ่งแวดล้อมที่ดี	12
	6. ประชาชนได้รับการบริการที่ได้มาตรฐานมีคุณภาพ	18
	7. ประชาชนมีความรู้(ยกระดับการศึกษา)	28
เกษตรและสินค้าการเกษตร (14 รายการ)	1. เกษตรกร	10
	2. ผลิตภัณฑ์เกษตร	4
การท่องเที่ยว (11 รายการ)	1. นักท่องเที่ยว	3
	2. ความหลากหลายของการท่องเที่ยว	8
โครงสร้างพื้นฐานและการบริหารจัดการ (53 รายการ)	1. การพัฒนาการคมนาคม	4
	2. เขตเศรษฐกิจ	11
	3. เศรษฐกิจการค้าการลงทุน	6
	4. การตลาด	16
	5. การบริหารจัดการ	7
	6. การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว	9
ความมั่นคง (16 รายการ)	1. ปัญหาและการป้องกันความมั่นคง	12
	2. การมีส่วนร่วม	4

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้ว

แผนภาพที่ 2 แผนภูมิแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

2.1 แนวทางการพัฒนาเกษตร 1) เกษตรกรควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเกษตร โดย (1) แสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน (2) ยกระดับมาตรฐานผลผลิตพืชและการเลี้ยงปศุสัตว์ (3) รู้จักวางแผนจัดการเงินทุนเพื่อพึ่งตนเอง (4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตราย และให้บริการแก่เกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรควรมีคุณสมบัติเพื่อการบริโภค โดย (1) พัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารจากพืชอาหารให้มีความปลอดภัยสูง และวางจำหน่ายในตลาดได้จริง (2) พัฒนาผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่ ด้วยเพิ่มคุณภาพ คงเอกลักษณ์ และสร้างภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ สร้างรายได้ สืบทอดภูมิปัญญาและสร้างชื่อเสียงแก่ชุมชน

2.2 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว 1) นักท่องเที่ยวควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดย (1) สำรวจการเลือกซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว (2) สร้างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว 2) พัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย ได้แก่ (1) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (2) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (3) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (4) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (5) การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ และ (6) เพิ่มศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวทั่วไป

ซึ่งควรมีทรัพยากรการท่องเที่ยว ควรเพิ่มมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกสบาย และควรมีความปลอดภัย

2.3 แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริหารจัดการ

1) แนวทางพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (1) ด้านประสิทธิภาพการคมนาคมและการขนส่ง ควรเพิ่มประสิทธิผลการทำงาน ก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานตามความคาดหวังของประชาชน และพัฒนาระบบบริหารจัดการของผู้ประกอบการ (2) ด้านการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาครัฐร่วมมือทุกภาคส่วน เพิ่มประสิทธิภาพของระบบโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทาน พัฒนาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมควบคู่กัน พัฒนาทุนมนุษย์ องค์กร และวัฒนธรรมทางสังคม (3) ด้านเศรษฐกิจการค้าและการลงทุน ภาครัฐควรมีนโยบายพัฒนาชายแดน ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ปรับภาษีกับขั้นตอนการนำสินค้าเข้าออก และเพิ่มความสามารถผู้ประกอบการ (4) ด้านการตลาด ควรสำรวจการบริโภคของลูกค้า เพิ่มประสิทธิภาพพัฒนาตลาดชายแดน พัฒนามาตรฐานและอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ชุมชน สร้างชื่อเสียงและรายได้แก่ชุมชน

2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ (1) ด้านองค์กรบริหารภาครัฐเกี่ยวกับการเงิน ควรมีการประเมินจากภายนอก เช่น ประชาชน ผู้ประกอบทั้งไทยกับกัมพูชา ควรมีการประเมินจากภายใน เช่น เจ้าหน้าที่ ผู้บริหาร และควรมีความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับประชาชน และผู้ประกอบการ (2) ด้านการบริหารจัดการระบบแรงงานต่างด้าว ควรมีนโยบายกับกลยุทธ์ในด้านการบริหาร ป้องกัน และการแก้ปัญหาแรงงาน ร่วมมือกับกระทรวงแรงงาน และหน่วยงานความมั่นคงเพื่อแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคม ควรให้ความรู้ผู้ประกอบการ และควรส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงานต่างด้าว

2.4 แนวทางการพัฒนาตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

1) พัฒนาคุณภาพชีวิต ด้วยการดำเนินชีวิตตามแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง (1) องค์กรบริหารภาครัฐสนับสนุนและขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (2) ประชาชนมีความเข้าใจกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3) ครั้วเรือนดำเนินชีวิตและทำการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (4) ชุมชนเข้มแข็งตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

2) เสริมสร้างเมืองแห่งความสุข 6 ด้าน (1) ประชาชนเป็นคนดี (1.1) สถานศึกษาควรสร้างนักเรียนเป็นคนดี (1.2) พระพุทธศาสนาสอนอบรมประชาชน (1.3) กำหนดนโยบายและกฎหมาย (2) ประชาชนสุขภาพดี (2.1) ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ (2.2) อาสาสมัครปฏิบัติงาน

สาธารณสุขในท้องถิ่น (2.3) พัฒนาสุขภาพองค์การของโรงเรียน (2.4) ส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ต่างด้าว (2.5) พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการบริหารและคณะอนุกรรมการกองทุน (3) ประชาชนคุณภาพชีวิตในด้าน (3.1) การทำงานของบุคลากรองค์กรปกครอง (3.2) การทำงานของข้าราชการตำรวจและครู และ (3.3) การจัดการภาคีสาธารณสุขและที่อยู่อาศัยกับที่ดินทำกินของประชาชน (4) ประชาชนมีสิ่งแวดล้อมดี โดยประชาชน คริวเรือน และชุมชนมีส่วนร่วมใน (4.1) การจัดการและการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และ (4.2) การบริหารจัดการขยะมูลฝอย (5) ประชาชนได้รับการบริการที่มีคุณภาพ โดย (5.1) องค์กรบริหารมีการประเมินและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ (5.2) เจ้าหน้าที่และบุคลากรองค์กรบริหารควรให้บริการได้มาตรฐาน (5.3) ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการให้บริการ (6) ประชาชนมีความรู้ โดย (6.1) การบริหารการเรียนการสอนภายในและภายนอกระบบการศึกษามีคุณภาพดี

2.5 แนวทางการเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน

1) ป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (1) ควรมียุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติด แรงงานต่างด้าว โรคระบาด การทำลายทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อม (2) ควรอบรมให้นักเรียนใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างถูกต้อง (3) ควรป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ให้ครอบคลุมคริวและชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการป้องกัน

2) ป้องกันการเล่นพนันของประชาชน ควรกำหนดนโยบาย กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามพฤติกรรมการเล่นพนันของประชาชน

3) เสริมสร้างความมั่นคงด้านการทหารและการตำรวจ (1) ควรฝึกอบรมบุคลากรและข้าราชการ (2) ควรเสริมสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน (3) ควรเสริมสร้างวินัย และ (4) ควรปรับปรุงนโยบายให้เป็นรูปธรรม

4) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของ “คน” (1) ควรให้ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น (2) ควรให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยแก่ประชาชน (3) ควรจัดตั้งศูนย์อาสาสมัครในการป้องกันภัย และ (3) เจ้าหน้าที่สนับสนุนการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านเข้มแข็งที่ยั่งยืนตามแนวชายแดน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จำนวนงานวิจัยเหมาะสมตามมาตรฐานของขนาดกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์ของจังหวัดสระแก้วมีทั้งหมด 357 รายการ ทั้งนี้งานวิจัยที่ศึกษาการพัฒนา

เศรษฐกิจและ สังคมจังหวัดสระแก้วมีจำนวน 188 รายการ ซึ่งเป็นร้อยละ 48.08 ของงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์ และเป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมตามตารางกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Robert V. and Eayle W. Morgan) ที่ธีรวุฒิ เอกะกุล (2550) ได้อ้างไว้ว่าขนาดประชากรที่มีจำนวน 360 ควรมีขนาดกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวน 186 ซึ่งสัดส่วนงานวิจัยที่สอดคล้องและรองรับ 5 ประเด็นการพัฒนาของแผนการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ อันดับหนึ่ง งานวิจัยประเภทศักยภาพในการพัฒนาตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อมร้อยละ 50 อันดับสอง งานวิจัยประเภทโครงสร้างพื้นฐานและการบริหารจัดการร้อยละ 28.19 อันดับสาม งานวิจัยประเภทความมั่นคงร้อยละ 8.50 อันดับสี่ งานวิจัยประเภทการเกษตรและสินค้าการเกษตรร้อยละ 7.40 และอันดับห้า งานวิจัยประเภทการท่องเที่ยวร้อยละ 5.85

2. การจัดหมวดหมู่งานวิจัยสอดคล้องกับแผนการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้แก่ 1) การพัฒนาการเกษตร 2) การท่องเที่ยว 3) โครงสร้างพื้นฐาน 4) การพัฒนาคุณภาพชีวิต และ 5) การพัฒนาจังหวัดสระแก้วให้เป็นเมืองแห่งความสุข เป็นตัวแทนจากประชากร 357 รายการที่เหมาะสม เนื่องจากผู้วิจัยได้นำ 5 ประเด็นการพัฒนาของแผนการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว 5 ปีมาเป็นเกณฑ์ตั้งชื่อหมวดหมู่งานวิจัยเพื่อสร้างกรอบตัวอย่างให้ชัดเจน และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาหัวข้อ เนื้อหาสำคัญ และวัตถุประสงค์ของงานวิจัยซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการคัดเลือก ซึ่งวิธีการการคัดเลือกสอดคล้องกับขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 3 การกำหนดกรอบตัวอย่าง (Sampling frame) ของกัญญ์สิริ จันท์เจริญ (2552) ที่ว่า การแสดงรายชื่อของทุกๆ หน่วยที่เป็นประชากรที่ศึกษา ซึ่งจะใช้ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง กรอบตัวอย่างที่ดีจะต้องมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน หรือเป็นกรอบที่ดีที่สุดเท่านั้น

3. แนวทางการพัฒนาสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้วที่ได้รับการประเมินจากผลการวิจัยและข้อเสนอแนะของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนักวิชาการได้สำรวจ วิเคราะห์และศึกษาตามสภาพความเป็นจริงของจังหวัดสระแก้ว แล้วยังสอดคล้องกับเป้าหมายแผนการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เมืองชายแดนแห่งความสุข ถิ่นเกษตรและสมุนไพรคุณภาพ แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงนิเวศ และอารยธรรมโบราณ ศูนย์กลางโลจิสติกส์เชื่อมโยงอินโดจีน มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้ว 188 รายการสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ทั้ง 5 ประเด็นในด้านศักยภาพในการพัฒนาตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม ด้านการเกษตรและสินค้าการเกษตร ด้านการท่องเที่ยว ด้านโครงสร้างพื้นฐานและการบริหารจัดการ และด้านความมั่นคง ประเมินและเสนอแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้ว 2 ประการ 1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเสริมสร้างจังหวัดสระแก้วให้เป็นเมืองแห่งความสุข 2) การเสริมสร้างความมั่นคงชายแดนจังหวัดสระแก้ว ส่วนข้อเสนอแนะจากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัย ได้แก่ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย หน่วยงานระดับนโยบายควรกำหนดนโยบายโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นและความร่วมมือระหว่างประเทศ ตลอดจนร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่เพื่อวิเคราะห์ ประเมิน และคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต 2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ บุคคลและหน่วยงานที่ประสงค์จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ควรคำนึงถึงบริบทที่อาจเปลี่ยนแปลงเนื่องจากในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั่วโลก รวมทั้งจังหวัดสระแก้วด้วย และ 3) ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ จากการศึกษาและการจัดหมวดหมู่งานวิจัยโดยพิจารณาหัวข้อและวัตถุประสงค์ พบว่ายังมีบางประเด็นที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดสระแก้วไม่ค่อยได้รับความสนใจในการทำศึกษา ซึ่งอาจเป็นช่องว่างให้นักวิชาการหันมาศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาเขตชายแดนจังหวัดสระแก้ว เช่น ด้านวัฒนธรรมและอารยธรรม ด้านการยกระดับความรู้ในระบบการศึกษา และด้านการเสริมสร้างสุขภาพของทุกวัยทุกเพศเนื่องจากปัจจุบันที่ค้นพบนั้นส่วนมากเป็นการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ

บรรณานุกรม

กัญญ์สิริ จันท์เจริญ. (2552). การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง. In ปรภายจิโรจน์กุล (Ed.), การวิจัยทางการแพทย์ : แนวคิด หลักการ และวิธีปฏิบัติ. นนทบุรี: โครงการสวัสดิการวิชาการ สถาบันพระบรมราชชนก.

- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2550). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุดรราชธานี: วิทยาออฟเซทการพิมพ์.
- ปิยาณี กปิตถัย. (2562). การนำนโยบายแรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว. ใน (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุชนิพนธ์ิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภานุมาศ ฉัตรพิทักษ์โชค. (2562). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารจัดการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดสระแก้ว. ใน (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุชนิพนธ์ิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภารดี มหาขันธ. (2555). การตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของภาคตะวันออกยุคปรับปรุงประเทศตามแบบสมัยใหม่ถึงปัจจุบัน. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มนตรี วิวัฒน์สุข และคณะ. (2563). การสังเคราะห์งานวิจัยวัฒนธรรมภาคตะวันออกของประเทศไทยด้านแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการอนุรักษ์และพัฒนา ระหว่างปี 2549 – 2558. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 14(2), 135-146.